

Finanstilsynets rapport fra tilsynet med revisorer i 2020

Finanstilsynet publiserte i februar 2021 rapporter fra de ulike tilsynsområdene for 2020. I rapporten om revisjon skriver Finanstilsynet blant annet:

- Særlige krav til revisorer som reviderer foretak av allmenn interesse, gjør at det blir et mer markert skille mellom revisjonsforetak som reviderer foretak av allmenn interesse og andre revisjonsforetak.
- Ved utgangen av 2020 var det ti revisjonsselskaper som reviderte foretak av allmenn interesse.
- Antallet revisjonsforetak der det bare er én oppdragsansvarlig revisor, er redusert de siste årene.
- I 2020 var revisjonsselskapenes virksomhet og gjennomføringen av revisjonen påvirket av koronapandemien direkte og indirekte gjennom revisjonsklientene.

Tilsyn

I 2020 registrerte Finanstilsynet 106 signaler om mulige svakheter i revisjonen. Signalene kommer fra Revisorforeningen, skattemyndighetene, bobestyrere, politiet og andre.

- Til sammen ble 36 signaler fulgt videre opp i 2020
- 23 signaler ble fulgt opp ved at revisor ble bedt om å redegjøre for hvordan et bestemt revisjonsoppdrag var gjennomført og fremlegge dokumentasjon
- 13 signaler ble fulgt opp med stedlige tilsyn
- 13 signaler ble oversendt til revisjonsselskaper og selskapene ble bedt om å gjennomføre en dokumentert egenevaluering

Hvitvasking

Det ble gjennomført elleve tematilsyn rettet mot revisors etterlevelse av hvitvaskingsregelverket i 2020. Ingen av tilsynene var avsluttet ved årsskiftet, men Finanstilsynet skriver at det ble avdekket svakheter på flere områder:

- revisjonsforetakenes gjennomføring av virksomhetsinnrettet risikovurdering
- etablering av anti-hvitvaskingsrutiner
- etterlevelsen av krav om risikoklassifisering av kundene
- intern opplæring
- identifisering av forhold som kan indikere at midler har tilknytning til hvitvasking eller terrorfinansiering

Finanstilsynet har varslet mulig overtredelsesgebyr for flere av revisjonsforetakene som var en del av tematilsynet.

Revisorforeningen i referansegruppe for bærekraftig finans

Regjeringen ønsker bedre kommunikasjon mellom myndigheter og næringsliv, og etablerer en referansegruppe for bærekraftig finans. Referansegruppen skal sikre nasjonal koordinering og oppfølging av EUs arbeid med bærekraftig finans. Revisorforeningen har sagt ja til å delta i en referansegruppe og vår representant i dette arbeidet vil være seniorrådgiver Harald Brandsås.

Revisorforeningen mener dette arbeidet er nødvendig for å sikre like konkurransevilkår for norske bedrifter. Det er også viktig å sikre forutsigbarhet og forståelse for EU-regulering som på sikt vil gjennomføres i Norge. Bærekraftig finans vil være en viktig del av omstillingen til lavutslippssamfunnet innen 2050.

IKS-loven om fjernmøter og elektronisk signering

Revisorforeningen støtter forslaget om at det foreslås permanente endringer i IKS-loven om økt bruk av elektroniske løsninger ved avholdelse av møter og signering av selskapsdokumenter.

Revisorforeningen støtter at det åpnes for å benytte elektroniske hjelpemidler både ved avvikling av møter i representantskapet og i styret i interkommunale selskaper (IKS).

Forslaget er imidlertid uklart på om elektroniske møter i styret og representantskapet er likestilt med fysiske møter, eller om hovedregelen er at møtene skal holdes fysisk med personlig fremmøte.

I et forslag fra Nærings- og fiskeridepartementet om endringer i foretakslovgivningen er det benyttet begreper som elektronisk møte, bruk av elektroniske hjelpemidler osv. Ensartet begrepsbruk innen selskapsretten er ønskelig i stedet for å bruke fjernmøte som foreslått i denne høringen.

Kommunaldepartementet har også ansvar for lovgivning som setter møtekraft for borettslag, boligbyggelag og boligsameier. Vi ber om at det vurderes om det samtidig bør innføres permanente regler som legger til rette for digitale møter også for disse.

Mva-registrering

All registrering, meldinger om endringer og opphør skal i fremtiden skje via Skatteetatens portal for mva-registrering.

Skatteetaten forbereder seg på å avvikle den gamle løsningen. Etter planen vil det ikke lenger være anledning til å melde om registrering på Samordnet registermelding i løpet av våren 2021. Endringer og opphør gjennom Samordnet registermelding og adgangen til å sende inn papirskjema vil etter planen avvikles i løpet av andre kvartal 2021.

Revisjonsplikt fra 2021 for revisorer som driver i enkeltpersonforetak

Med ny revisorlov fra 2021 får revisorer som driver i enkeltpersonforetak, revisjonsplikt og blir underlagt risikostyringsforskriften og krav til kvalitetsstyring. Revisjonsplikt og risikostyring gjelder også for regnskapsførere som driver i enkeltpersonforetak.

Endringer i risikostyringsforskriften

Fra 1. januar 2021 er det gjort endringer i forskrift om risikostyring og internkontroll slik at alle revisjonsforetak blir underlagt forskriften, inkludert revisorer som driver i enkeltpersonforetak. Regnskapsførere som driver i enkeltpersonforetak, skal også følge risikostyringsforskriften. Regnskapsførerselskaper har vært underlagt forskriften fra før av.

Det aksepteres at du som nå blir underlagt risikostyringsforskriften, bruker noe tid på å få alt på plass. Finanstilsynet har sagt at de forventer at du har en plan for å få nødvendige risikovurderinger, internkontrolltiltak og øvrige krav i forskriften på plass i løpet av første halvår 2021.

I et enkeltpersonforetak er det innehavers ansvar å påse at risikostyring og internkontroll blir gjennomført, herunder etablering av rutiner for forsvarlig risikoovervåking. Innehaver må løpende følge opp endringer i foretakets risikoer og påse at foretakets risikoer er forsvarlig ivaretatt (risikostyringsforskriften § 2 andre ledd). Innehaveren skal innhente en årlig bekreftelse fra sin revisor på om det er foretatt risikovurderinger og vurderinger av internkontrollen, og om vurderingene er dokumentert.

Kvalitetsstyring i revisjonsforetak

Med ny revisorlov er det fra 2021 innført nye og mer omfattende krav til organisering av virksomheten og kvalitetsstyring i revisjonsforetak, inkludert revisorer som driver i enkeltpersonforetak.

Bestemmelsene kan og må anvendes i tråd med de kravene som stilles etter de internasjonale standardene for kvalitetsstyring. Standarden ISQC 1 er i ferd med å bli erstattet av standardene ISQM 1 og 2. De nye standardene kan brukes nå og vil være pliktige fra desember 2022.

På samme måte som for risikostyring, forventes det at du har en plan for å få rutiner og andre tiltak som kreves etter de nye lovbestemmelsene på plass i løpet av første halvår 2021.

Engasjementsbrev for revisorbekreftelse av søknader i kompensasjonsordning 1 og 2

Revisorforeningen har utarbeidet et eksempel på engasjementsbrev for oppdrag om bekreftelse av søknader om tilskudd i kompensasjonsordning 1 og 2.

Eksemplet er tatt inn i vårt generelle eksempel på engasjementsbrev for oppdrag om revisorbekreftelser som finnes på: revisorforeningen.no/kundesider/min-side/medlemsinformasjon/. Eksemplet er tilgjengelig for innloggede medlemmer i Revisorforeningen.

I vedlegg A1 finner du eksemplet for oppdrag om bekreftelse av innhold i søknad om tilskudd for foretak med stort omsetningsfall i kompensasjonsordning 1 og 2.

Ny standard for revisjon av små virksomheter

Den internasjonale standardsetteren IAASBs LCE (Less Complex Entities) Task Force, som ledes av fagdirektør Kai Morten Hagen, jobber med utkastet til ny standard for revisjon av små virksomheter. Du kan følge utviklingen på prosjektets nettside, iaasb.org/consultations-projects/audits-less-complex-entities.

Utkastet til en egen internasjonal standard skal diskuteres i IAASB-styrets møte i mars. Planen er at standarden skal sendes på høring etter IAASB-styrets møte i juni.

Folkehøgskoler og fradrag for inngående avgift

Skatteetaten har gitt en veiledende uttalelse om folkehøgskoler og forholdsmessig fradrag for inngående avgift.

Folkehøgskoler som normalt har avgiftspliktig omsetning over fem prosent av totalomsetningen, vil i år synke under denne grensen. Dette skyldes at covid-19-pandemien medfører at det ikke kan drives sommerhotell som normalt i den perioden det ikke er skoledrift.

Spørsmålet er om dette får betydning for skolens fradrag for inngående avgift.

Skattekontoret besvarer dette spørsmålet slik:

«Reglene for forholdsmessig fradrag er generelt utformet med sikte på i størst mulig grad å avspeile en virksomhets normale driftsmønster. Dette har blant annet nedfelt seg ved at helt ekstraordinære omstendigheter som påvirker en virksomhets omsetningsmønster, ikke skal spille inn ved vurderingen.

Skattekontoret antar at den pågående pandemien er en slik ekstraordinær omstendighet. Omsetningstapet som følge av pandemien vil derfor ikke få betydning for retten til forholdsmessig fradrag.»

Oppdatert veileder til reglene om naturalytelser

Skattedirektoratet har oppdatert veiledningen om rapportering og verdsettelse av naturalytelser. Hensikten er å gjøre reglene enklere å praktisere.

I Statsbudsjettet for 2021 ble grensen for skattefrie gaver (naturalytelser) fra arbeidsgiver økt fra 2 000 til 5 000 kroner. Samtidig ble vilkåret om at gaven må gis som en generell ordning i bedriften fjernet.

I tillegg fikk Skattedirektoratet i oppdrag å revidere Skatteetatens veiledning til reglene for naturalytelser, slik at det blir enklere og mindre ressurskrevende for arbeidsgiverne å etterleve reglene.

Den endrede veiledningen har nå kommet. Endringene knytter seg særlig til:

Rapportering av naturalytelser fra tredjepart

Hvilke rutiner som bør etableres i denne sammenheng, må vurderes på bakgrunn av de konkrete forhold i den enkelte virksomhet. I virksomheter der de ansatte sjelden mottar ytelser gjennom tredjepart, bør det være tilstrekkelig å innta arbeidstakers informasjonsplikt i arbeidsavtale og personalreglement.

Verdsettelse

Det er gitt noe mer veiledning knyttet til ytelser som er særlig krevende å verdsette. I slike tilfeller kan arbeidsgiver legge til grunn en skjønnsmessig vurdering av verdien. Skjønnnet må bygge på de holdepunktene som finnes og må fastsettes på en forsvarlig måte. I noen tilfeller kan det f.eks. være aktuelt å gjøre fratrekk i en markedspris fordi varen eller tjenesten som er ytt, ikke fullt ut er sammenlignbar med produktet som selges på det åpne markedet.

Fribilletter i transportsektoren

Ansatte i transportselskap skattlegges for fribilletter fra 1. januar 2021 i den grad fordelene overstiger grensen for skattefri personalrabatt, 8000 kroner pr. år. Det skattefrie beløpet kan økes til 13 000 kroner hvis reglene om personalrabatter og gaver kombineres.

Eksisterende fribilletter, som f.eks. årskort, kan ha en høy omsetningsverdi. Arbeidsgiver og ansatte kan tilpasse billettordningene som gis til det private behovet, f.eks. til å gjelde innenfor sitt geografiske område. Videre vil det i noen tilfeller måtte gjøres et fratrekk i markedsprisen fordi frikortet ikke er identisk med en ordinær periodebillett. Arbeidsgiver er nærmest til å foreta denne verdsettelsen.

Kompensasjonsordningene – endringer i kontrollhandlinger

En søker kan unngå at tilskudd blir avkortet på grunn av underskudd i 2019 hvis foretaket kan vise et forbedret resultat i januar/februar 2020. Det er fastsatt endringer i én av kontrollhandlingene for å bekrefte det forbedrede resultatet.

Les mer på: revisorforeningen.no/fag/nyheter/

Oppdatert NUES-anbefaling på høring

Et utkast til en oppdatert anbefaling om eierstyring og selskapsledelse er planlagt utsendt på høring i løpet av mars. En oppdatert anbefaling vil gjelde fra og med rapporteringen for 2021.

Oversettelse av ISA 315 (revidert 2019) er publisert

Ny ISA 315 (revidert 2019) «Identifisering og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon» trer i kraft for årsregnskap som begynner 15. desember 2021. Den er vesentlig omarbeidet fra tidligere standard og medfører endringer for revisjonen.

Nedenfor er en oversikt over de viktigste endringene:

Fem nye faktorer til risikovurderingen

Følgende faktorer må tas hensyn til ved risikovurderingen: kompleksitet, subjektivitet, endring, usikkerhet og eksponering for feilinformasjon som følge av manglende objektivitet hos ledelsen.

Iboende risikofaktorer

Iboende risikofaktorer er særtrekk ved forhold og hendelser som kan påvirke muligheten for at en påstand inneholder feilinformasjon, før kontroller tas i betraktning.

Risikovurdering

ISA 315 (revidert) krever en separat vurdering av iboende risiko og kontrollrisiko.

Øvrige endringer

Det foretas endringer blant i mye rundt forståelse av IT og «Generelle IT-kontroller». Økt fokus på enhetens kontroller og spesielt de som er relevante for revisjonen. Standarden har en innebygd «Skalering» for mindre enheter og er inkludert i de enkelte punktene der det er relevant.

Begge versjoner av standardene er tilgjengelig på våre nettsider inntil videre.

Vil tilrettelegge for digitale møter og elektronisk kommunikasjon i boligforetak

Regjeringen har lagt frem forslag til lovendringer slik at boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier kan ta i bruk elektroniske løsninger i flere sammenhenger.

Følgeendringer i andre standarder som følge av «revised Code of Ethics»

Som en følge av at Code of Ethics er oppdatert, er det gjennomført enkelte følgeendringer for å bringe revisjonsstandardene i tråd med revised Code of Ethics.

Endringene i standardene er i hovedsak relatert til risikorapportering i firmaet og trusler mot revisors uavhengighet.

Følgeendringene inkluderer blant annet at medarbeidere nå umiddelbart skal varsle firmaet om forhold som skaper en trussel mot overholdelse av uavhengighetskrav. Dette for at firmaet skal kunne evaluere om trusselen er på et akseptabelt nivå, eller dersom ikke, behandle dem ved å eliminere omstendighetene som skaper trusselen, bruke forholdsregler eller trekke seg fra oppdraget.

Endringene var på høring i september 2020 og ble vedtatt av Revisjonskomiteen etter dette.

Fem års oppbevaringstid for tolldokumenter

Tolldirektoratet har vedtatt å redusere oppbevaringstiden fra ti til fem år for deklarasjoner og grunnlagsdokumenter knyttet til slike deklarasjoner.

Endringen gjelder fra 1. februar 2021, og gjør at oppbevaringstiden for tolldokumentasjon blir lik oppbevaringstiden for primærdokumentasjon etter bokføringslovgivningen.

Fristen gjelder fra utgangen av det året deklarasjonen ble mottatt av tollmyndighetene.

Det er i tillegg gitt en bestemmelse om at tollmyndighetene i forbindelse med kontroll kan pålegge den som har avgitt deklarasjon å oppbevare deklarasjonen og grunnlagsdokumentene utover fem år. Dette er ment som et virkemiddel der det er et konkret behov, og ikke som en generell utvidelse av oppbevaringstiden i forbindelse med at virksomheten tas ut til kontroll.

Revisjon av estimater i bankenes årsregnskap for 2020

Finanstilsynet har sendt brev til de daglige lederne i alle revisjonsselskaper som reviderer banker. Brevet tar for seg revisors fokus på tapsavsetninger i årsregnskapet for 2020 og tilhørende noteopplysninger.

Estimater skal revideres i henhold til ISA 540. Revidert ISA 540 (ny for regnskapsåret 2020) inneholder krav til nye handlinger og gir veiledning om hvordan disse skal gjennomføres. De nye kravene krever nye revisjonshandlinger og et økt fokus på revisors profesjonelle skeptiske holdning. Den endrede standarden vil spesielt påvirke tre nøkkelområder: risikovurdering (iboende risiko og kontrollrisiko skal vurderes og dokumenteres), profesjonell skepsis og dokumentasjon.

Finanstilsynet legger i brevet til grunn at revisjonsselskapets ledelse og fagavdelinger iverksetter tiltak for å redusere risikoen for at vesentlige feil i tapsavsetningene i årsregnskapet for 2020 og tilhørende noteopplysninger i de bankene revisjonsselskapet reviderer, ikke avdekkes.

Bisnode – temperaturmåler

www.bisnode.no

	Siste måned	Nest siste måned	Endring i %	Sml. med 1 år tilbake	Endring
Konkurs	253	336	-24,7 %	419	-39,6 %
Tvangsavvikling	44	47	-6,4 %	63	-30,2 %
Nyregistreringer	19 074	26 948	-29,2 %	15 835	20,5 %
Antall anmerkninger	1 957 391	1 965 257	-0,4 %	1 841 870	6,3 %
- Personer m/anmerkninger	269 382	272 836	-1,3 %	272 868	-1,3 %
- Foretak m/anmerkninger	56 520	57 487	-1,7 %	57 067	-1,0 %

Siste måned = 26.1.-22.2 Nest siste måned = 15.12.20-25.1.21 1 år tilbake = 26.1.2020-22.2.2020

Kilde: Bisnode